

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/179/2017
Identifikačné číslo spisu:	1206217762
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1206217762.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu S. E., bývajúceho O., zastúpeného JUDr. Petrom Harakálom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Mlynská 28, proti žalovaným 1/ Slovenská správa ciest, so sídlom v Bratislave, Miletičova 19, 2/ Národná diaľničná spoločnosť, a.s., so sídlom v Bratislave, Dúbravská cesta 14, zastúpená AENEA Legal s.r.o., so sídlom v Bratislave, Jozefská 3, IČO: 35 951 125, 3/ Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo dopravy a výstavby SR, so sídlom v Bratislave, Námestie slobody 6, o náhradu za bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 10 C 152/2006, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. apríla 2017 sp. zn. 6 Co 18/2017 takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a .

Žalovaní 1/, 2/ a 3/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 21. júna 2016, č. k. 10 C 152/2006-736 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal zaplatenia sumy 64 021,11 eur s príslušenstvom titulom bolestného a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Po právnej stránke aplikoval § 9a ods. 1, 2 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (ďalej len „cestný zákon“), § 13 ods. 1 vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách, § 415, § 420 Občianskeho zákonníka. Vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 5. októbra 2004 o 19.55 hod. došlo na diaľnici D1 v km 60,893 smer z Trenčína do Bratislavy k dopravnej nehode osobného motorového vozidla C., EČ: P., ktoré riadil žalobca, ktorý jazdil v pravom jazdnom pruhu, pričom mu náhle od stredových zvodidiel vbehla do jazdnej dráhy lesná zver (diviak), ktorú zrazil prednou časťou vozidla. Následkom zrážky sa vozidlo stalo neovládateľným a zišlo vpravo do priekopy, kde narazilo do protisvalu, pretočilo sa a zostalo stát v priekope prevrátené na pravom boku proti smeru jazdy. Následkom nárazu do protisvalu bol z vozidla vytrhnutý motor s prevodovkou, ktorý vymrštilo do pravého jazdného pruhu, do ktorého následne pravou prednou časťou narazilo za ním idúce vozidlo, ktoré riadil vodič H. D.. Súd prvej inštancie mal za to, že nie je daná zodpovednosť žalovaných za škodu spôsobenú na zdraví žalobcu utrpenou pri uvedenej dopravnej nehode. Uviedol, že cestný zákon je vo

vzťahu k ustanoveniu § 420 Občianskeho zákonníka zákonom špeciálnym (*lex specialis*), a teda len v prípade, ak neexistuje takáto špeciálna úprava, je možné aplikovať príslušnú všeobecnú právnu úpravu. Poukázal na to, že predpokladom zodpovednosti správcu komunikácie (v tomto prípade žalovaného 2/), na ktorého dňom jeho vzniku prešli práva a záväzky z pracovnoprávných a iných právnych vzťahov zo žalovaného 1/) za škodu podľa § 9 ods. 2 cestného zákona je záhada v zjazdnosti komunikácie, ako bezprostredná príčina vzniku škody. Ak príčinou vzniku škody nie je záhada v zjazdnosti, teda ak nie je daná zodpovednosť správcu komunikácie za škodu podľa cestného zákona, nie je tým vylúčená jeho prípadná všeobecná zodpovednosť za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka. Ak však príčinou vzniku škody je stavebný stav alebo dopravno-technický stav komunikácie, neprichádza do úvahy zodpovednosť správcu komunikácie za škody nielen podľa cestného zákona, ale ani podľa Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 9a ods. 1 cestného zákona, ktoré je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku špeciálnym ustanovením, v takýchto prípadoch vylučuje vznik nároku na náhradu škody, a teda aj vznik zodpovednosti za škodu (rozsudok NS SR sp. zn. 4 Cdo 17/2007 z 21. mája 2008). Konštatoval, že ak žalobca poukazoval na to, že súčasťou stavebného stavu diaľnice môže byť len existujúce oplatenie a nie oplatenie, ktoré neexistuje, potom je tento jeho názor celkom nesprávny. Mal za preukázané, že na predmetnom úseku diaľnice, ktorá bola uvedená do prevádzky v roku 1983 nebolo v rámci projektovania diaľnice navrhnuté jej oplatenie, pretože s oplatením sa uvažovalo len na miestach so stálym prechodom zveri, najmä v blízkosti lesov, či iných porastov podľa STN, pričom miesto, na ktorom došlo k dopravnej nehode je obkolesené poľnohospodárskou pôdou. Je pravdou, že v predmetnom úseku diaľnice prichádza k stretom zvierat s motorovými vozidlami, čo vyplýva z predloženej štatistiky, táto však zahŕňa nielen strety s lesnou, ale aj domácou zverou. Žalobca tiež neunesol dôkazné bremeno ohľadne skutočnosti, že žalovaní boli na tieto strety orgánmi polície, či poľovních zväzov alebo iných orgánov upozorňovaní, so žiadosťou o prijatí účinných ochranných opatrení. K otázke pasívnej vecnej legitimácie uviedol, že by prichádzala do úvahy výlučne vo vzťahu k žalovanému 2/. Žalovaný 1/ nie je vo veci pasívne vecne legitimovaný z dôvodu prechodu jeho záväzkov na žalovaného 2/ na základe zákona o národnej diaľničnej spoločnosti. Vecne pasívne legitimovaným nie je ani žalovaný 3/, ktorý s poukazom na špeciálnu právnu úpravu aplikovanú v danej veci nie je a ani nebol správcom predmetnej pozemnej komunikácie, pričom jeho prípadná zodpovednosť podľa všeobecných predpisov, je v danom prípade s poukazom na vyššie citované právne predpisy a ustálenú judikatúru, vylúčená. Rozhodnutie o trovách konania si súd prvej inštancie vymienil rozhodnúť po právoplatnosti vo veci samej (§ 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení do 30. júna 2016, ďalej aj „O.s.p.“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 19. apríla 2017 sp. zn. 6 Co 18/2017 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z.z. účinného od 1. júla 2016, ďalej len „CSP“). V odôvodnení uviedol, že rozsudok okresného súdu je preskúmateľný, pretože obsahuje postačujúce vysvetlenie dôvodov, pre ktoré súd prvej inštancie dospel k záveru o nedôvodnosti žaloby, rovnako obsahuje ustanovenia právnych predpisov, ktoré súd aplikoval na ním riadne zistený skutkový stav veci a tieto aj náležite interpretoval. Súd prvej inštancie teda venoval náležitú pozornosť nielen zisťovaniu rozhodujúcich skutkových okolností, ale aj vec náležite právne posúdil a svoje rozhodnutie patričným spôsobom odôvodnil. Konštatoval, že neosadenie dopravnej značky upozorňujúcej na výskyt zveri, resp. neoplotenie daného úseku diaľnice (ktoré možno považovať za vybavenie komunikácie) predstavuje stavebný stav komunikácie (viď § 13 ods. 1 vyhlášky č. 35/1984 Zb.). Pod vybavením komunikácie ako stavby dopravnými značkami dopravnými zariadeniami, ktoré sú jej súčasťou, treba rozumieť ich použitie na niektorých úsekoch cesty a rovnako tak aj ich nepoužitie na iných úsekoch. Keďže nepoužitie dopravného značenia, ani oplatenia nie je závadou v zjazdnosti komunikácie, ale je súčasťou jej stavebného stavu, nebol splnený predpoklad zodpovednosti správcu komunikácie za škodu podľa § 9a ods. 2 cestného zákona. Zároveň však táto okolnosť vylučuje vznik nároku na náhradu škody v zmysle ustanovenia § 9a ods. 1 cestného zákona, a teda aj zodpovednosti žalovaných za škodu. Nakoľko príčinou vzniku škody bol stavebný stav komunikácie (a nie závady v zjazdnosti komunikácie, ani závady v jej udržiavaní v stave zodpovedajúcom účelu, na ktorý bola určená) neprichádza do úvahy zodpovednosť správcu komunikácie za škody nielen podľa cestného zákona, ale ani podľa Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti odvolací súd dodal, že pokiaľ ide o aplikáciu § 415 Občianskeho zákonníka (tzv. generálna prevencia), ktorý ukladá každému všeobecnú povinnosť počínať si tak, aby svojím

konaním nespôsobil škodu na zdraví, na majetku a na iných hodnotách, treba pripomenúť, že použitie tohto ustanovenia prichádza do úvahy len v prípadoch, ak nie je konkrétna právna úprava, ktorá sa vzťahuje na konanie, ktorého protiprávnosť sa posudzuje. V danej veci však zodpovednosť správcu komunikácie podrobne upravuje ustanovenie § 9a ods. 1, 2 cestného zákona, ktorý vylučuje zodpovednosť správcu komunikácie za škody vzniknuté zo stavebného stavu diaľnice vzniknutej užívateľovi diaľnice. Zodpovednosť správcu diaľnice je tu daná len v prípadoch, ak škoda vznikla z dôvodu závady v zjazdnosti diaľnice (čo však nie je posudzovaný prípad). Ak je potom zodpovednosť za škodu vylúčená podľa lex specialis (cestného zákona), nemôže byť daná podľa lex generalis (Občianskeho zákonníka). Zodpovednosť nemôže byť daná ani podľa § 3d ods. 6 cestného zákona, keďže v tejto konkrétnej situácii ju vylučuje § 9a ods. 1 cestného zákona. Z týchto dôvodov žalovaný 2/ nemal v spore pasívnu vecnú legitímáciu. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu zmeniť tak, že dovolací súd mení rozsudok okresného súdu a žalovaní 1/ až 3/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 64 021,11 Eur so 6 % úrokom z omeškania ročne zo žalovanej sumy od 20.7.2006 do zaplatenia, žalobca má nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100 %, žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 % (dovolací návrh). Dovolateľ považoval rozhodnutie odvolacieho súdu za nedostatočne odôvodnené a nepresvedčivé. V dovolaní akcentuje nesprávny právny názor odvolacieho aj okresného súdu, keď konštatovali, že nebola daná zodpovednosť správcu komunikácie za vznik škody podľa § 9a ods. 1 cestného zákona, ani podľa ďalších ustanovení tohto zákona, ako ani podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, keďže bezprostrednou príčinou vzniku škody žalobcu bol stavebný stav komunikácie a nie závady v zjazdnosti komunikácie, ani závady v jej udržiavaní v stave zodpovedajúcom účelu, na ktorý bola určená. Uviedol, že mu škodu na zdraví bezprostredne spôsobil diviak nachádzajúci sa a nekontrolovateľne sa pohybujúci po cestnej komunikácii, po ktorej dovolateľ viedol svoje motorové vozidlo. Priamou bezprostrednou príčinou vzniku škody bol teda výskyt divého zvierťa na ceste, do ktorého dovolateľ narazil. Podľa jeho názoru prítomnosť divého zvierťa na ceste nie je stavebným, ani dopravno-technickým stavom predmetnej komunikácie, čiže bezprostrednou priamou príčinou vzniku škody nebol teda stavebný stav diaľnice (v podobe chýbajúceho oplatenia, bezpečnostného zabezpečenia, resp. chýbajúcej výstražnej dopravnej značky), ale voľne sa pohybujúce zviera na diaľnici. Dôvodil, že súd mal vyhodnotiť, či v prípade tejto skutkovej okolnosti (výskytu divého zvierťa na cestnej komunikácii) sa jedná alebo nejedná o závalu v zjazdnosti podľa § 12 vyhlášky č. 35/1984 Zb. a ak by sa jednalo o závalu v zjazdnosti, mal následne právne posúdiť, či sa jednalo o závalu v zjazdnosti, pri ktorej bolo v medziach možností správcu komunikácie túto závalu odstrániť, resp. na ňu predpísaným spôsobom upozorniť. Nakoľko priamou bezprostrednou príčinou vzniku škody nebolo chýbajúce zabezpečovacie zariadenie, ani chýbajúca dopravná značka, ale výskyt divého zveru na cestnej komunikácii, odvolací súd nemal existenciu zabezpečovacieho zariadenia, či dopravného značenia posudzovať ako skutočnosť, ktorá škodu spôsobila (a v tej súvislosti posudzovať, či škodu spôsobil stavebný stav komunikácie), ale len s možnosťou správcu komunikácie odstrániť závalu v zjazdnosti spočívajúcej v pohybe divého zvierťa po cestnej komunikácii. Konštatoval, že prítomnosť divého zvierťa na ceste je jednoznačne závadou v zjazdnosti cestnej komunikácie v zmysle jej definície uvedenej v § 12 ods. 2 vyhlášky č. 35/1984 Zb. Podľa jeho názoru bola v danom prípade daná objektívna zodpovednosť správcu predmetnej komunikácie za škodu, ktorá vznikla žalobcovi v priamej bezprostrednej príčinnej súvislosti práve s touto závadou v zjazdnosti komunikácie, a to v zmysle § 9a ods. 2 cestného zákona. Mal za to, že bolo v objektívnych možnostiach správcu komunikácie závalu v zjazdnosti v podobe výskytu divého zveru na cestnej komunikácii zabrániť (napr. oplatením), resp. správca komunikácie v danom prípade nepreukázal, že by takúto objektívnu možnosť nemal, preto sa nenaplnil liberačný dôvod na oslobodenie správcu komunikácie spod zodpovednosti za škodu spôsobenú závadou v zjazdnosti komunikácie v zmysle § 9 ods. 2 cestného zákona. Taktiež uviedol, že oplatenie diaľnice nie je súčasťou stavebného stavu tejto pozemnej komunikácie. Podľa dovolateľa aj v prípade, ak by nebola daná zodpovednosť za škodu žalovaných podľa ustanovení cestného zákona (§ 9a), nie je vylúčená ich všeobecná

zodpovednosť podľa Občianskeho zákonníka, a to z dôvodu porušenia ich povinností. Dodal, že ak by sa súd nestotožnil s jeho argumentáciou, je potrebné vziať do úvahy, že v prípade škody, ktorá užívateľom cesty vznikla z jej stavebného stavu alebo z jej povahy, vylučuje ustanovenie § 9 ods. 1 cestného zákona len zodpovednosť správcu komunikácie, nie však iného subjektu.

4. Žalovaný 1/ v písomnom vyjadrení k dovolaniu žiadal dovolanie zamietnuť.

5. Žalovaný 2/ v písomnom vyjadrení k dovolaniu žiadal dovolanie zamietnuť a súčasne priznať náhradu trov konania.

6. Žalovaný 3/ v písomnom vyjadrení k dovolaniu žiadal dovolanie zamietnuť.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

8. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Prípustnosť dovolania bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP. Aj po zmene právnej úpravy dovolacieho konania, ktorú priniesol CSP v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 26/2017, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 42/2017, 5 Cdo 12/2017, 7 Cdo 163/2017, 8 Cdo 73/2017).

10. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 36/2016, 5 Cdo 264/2014, 1 Cdo 334/2013).

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie - riešenie právnej otázky).

12. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích

dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

13. V danom prípade dovolateľ prípustnosť dovolania odvodil z § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

14. Na základe uvedeného dovolací súd v zmysle § 48 ods. 3, prvá veta CSP viazaný právnym názorom vyjadreným v ostatnom rozhodnutí veľkého senátu (uznesenie z 21. marca 2018 sp. zn. 1 VCdo 1/2018, podľa ktorého „kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 CSP a § 421 CSP je prípustná“) pristúpil ku skúmaniu prípustnosti dovolania žalobcu, najprv z dôvodov podľa § 420 písm. f/ CSP a následne podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

15. Zmätočnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP a porušenie práva na spravodlivý proces dovolateľ oprel o pochybenie v hodnotení dôkazov, nedostatočné a nepresvedčivé odôvodnenie (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu.

16. V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu do 30. júna 2016 sa vyskytovali námietky dovolateľov týkajúce sa nedostatkov v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, prípadne nesprávnosti hodnotenia výsledkov dokazovania. Najvyšší súd vo vzťahu k takýmto námietkam dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. Najvyšší súd už v minulosti opakovane zdôraznil, že pre záver o existencii procesnej vady konania uvedenej v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p. (teda aj vady uvedenej v písmene f/) nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil takej vady; rozhodujúcim bolo výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 409/2015, 4 Cdo 143/2015, 5 Cdo 238/2015, 6 Cdo 30/2016, 7 Cdo 371/2015, 8 Cdo 34/2016).

17. Dovolací súd v súvislosti s námietkou nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu poukazuje na doterajšiu judikatúru najvyššieho súdu - R 111/1998, R 2/2016, ako aj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „SR“) sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016, v zmysle ktorých nedostatok odôvodnenia rozhodnutia (nepreskúmateľnosť) bol považovaný len za vlastnosť rozhodnutia súdu, ktorý zmätočnosť rozhodnutia nezakladá.

18. V danom prípade odvolací súd v dovolaní napadnutom rozhodnutí (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinstančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - viď rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlil jeho podstatné dôvody, citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlil právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Prijaté závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim platnej právnej úprave v čase rozhodovania, a to § 393 ods. 2 CSP (predtým § 157 ods. 2 O.s.p.). Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Zhrnúť uvedené nie je dovolacia námietka dovolateľa o porušení § 420 písm. f/ CSP tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, opodstatnená.

19. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, najvyšší súd ho podľa § 477 písm. c/ CSP v tejto časti odmietol.

20. Pretože konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľom tvrdenou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, t. j. že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. K uvedenému dovolací súd uvádza, že uvedený dôvod prípustnosti dovolania predpokladá, že dovolateľ v dovolaní vymedzí práve tú právnu otázku (nie inú, resp. neuvedie žiadnu), od vyriešenia ktorej záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

21. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. V ustanovení § 421 CSP je výslovne zakotvená záväznosť judikatúry ako nepriama záväznosť vyplývajúca z jej osobitej povahy, kde rozpor s judikatúrou zakladá možnosť dovolacieho prieskumu.

22. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

23. V prípade dovolania, prípustnosť ktorého vyvodzuje dovolateľ z § 421 ods. 1 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam. Závery o (ne)prípustnosti dovolania prijíma dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ súdu vysvetlí (konkretizuje), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 2 Cdo 54/2018, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017).

24. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

25. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a

zrozumiteľným spôsobom).

26. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, nevymedzí právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Tiež v prípade absencie vymedzenia právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa); v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 14/2018, 2 Cdo 167/2017, 3 Cdo 28/2017, 5 Cdo 13/2018, 7 Cdo 114/2018, 8 Cdo 78/2017).

27. Dovolateľ videl uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP v tom, že odvolací súd (zhodne so súdom prvej inštancie) dospel k nesprávnemu právnemu záveru ohľadom posúdenia a zamietnutia nároku na náhradu škody z ublíženia na zdraví, ktorú žalobca utrpel dňa 5. októbra 2004 pri dopravnej nehode vzniknutej v dôsledku stretnutia motorového vozidla (riadeného žalobcom) s diviakom na úseku diaľnice smer Trenčín - Bratislava, keď uzavrel, že nebola daná zodpovednosť žalovaných (podľa § 9a ods. 1 cestného zákona ako lex specialis); zodpovedným subjektom by mohol byť iba správca komunikácie (§ 9a ods. 1 cestného zákona). Súdny posúdil okolnosť, že predmetný úsek diaľnice nebol oplotený, ani na ňom nebola umiestnená dopravná značka upozorňujúca na výskyt zveri, ako stavebný stav cesty (nie záhada v zjazdnosti komunikácie), preto nebol splnený predpoklad zodpovednosti správcu komunikácie za škodu podľa § 9a ods. 2 cestného zákona. Uvedený záver podľa dovolacieho súdu bol výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov odvolací súd viedli k prijatiu rozhodnutia o zamietnutí žaloby žalobcu. Pokiaľ dovolateľ s týmto právnym názorom nesúhlasí a argumentuje, že (...) „škodu na zdraví m u bezprostredne spôsobil diviak nachádzajúci s a a nekontrolovateľne sa pohybujúci po cestnej komunikácii, po ktorej dovolateľ viedol svoje motorové vozidlo. (...) Podľa jeho názoru prítomnosť divého zvieratá na ceste nie je stavebným ani dopravnotechnickým stavom predmetnej komunikácie, čiže bezprostrednou priamou príčinou vzniku škody nebol stavebný stav diaľnice (v podobe chýbajúceho oplotenia, bezpečnostného zabezpečenia, resp. chýbajúcej výstražnej dopravnej značky), ale voľne sa pohybujúce zviera na diaľnici. (...) Súd mal vyhodnotiť, či v prípade tejto skutkovej okolnosti (výskytu divého zvieratá na cestnej komunikácii) sa jedná alebo nejedná o záhadu v zjazdnosti podľa § 12 vyhlášky č. 35/1984 Zb. a ak by sa jednalo o záhadu v zjazdnosti, mal následne právne posúdiť, či sa jednalo o záhadu v zjazdnosti, pri ktorej bolo v medziach možnosti správcu komunikácie túto záhadu odstrániť, resp. na ňu predpísaným spôsobom upozorniť (...)“. Podľa dovolateľa „prítomnosť divého zvieratá na ceste je jednoznačne závadou v zjazdnosti (...) preto bola daná objektívna zodpovednosť správcu predmetnej komunikácie za škodu v zmysle § 9a ods. 2 cestného zákona (...)“. V kontexte uvedeného i keď žalobca dovolanie formálne odôvodňuje nesprávnosťou právného posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, právnu otázku zásadného významu nijako neformuluje. Z obsahu jeho dovolania možno vyvodiť, že nesúhlasí s logickými úvahami a skutkovými závermi odvolacieho súdu a s vyhodnotením zistených skutkových okolností. Z uvedeného vyplýva, že žalobca v tomto prípade namieta nesprávnosť skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov odvolacím súdom; touto nesprávnosťou však nie je možné odôvodniť dovolanie, ktorého prípustnosť dovolateľ vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Ako bolo už uvedené vyššie, len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP a § 432 ods. 2 CSP. Absenciu uvedeného považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania pre neprípustnosť.

28. Podľa § 447 písm. f/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

29. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd uzatvára, že dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietol v časti nedôvodne namietanej existencie procesnej vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP podľa § 447 písm. c/ CSP a vo zvyšnej časti pre nevymedzenie právnej otázky relevantnej z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP podľa § 447 písm. f/ CSP.

30. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.